

Eğitimde Eşitlik ve Erişilebilirlik

Eğitim herkes için bir haktır. Kas hastalığı olan çocukların, gençlerin ve yetişkinlerin eğitim hayatına eşit, güvenli ve bağımsız biçimde katılabilmeleri temel bir insan hakkıdır.

Kas hastalıkları, bireylerin hareketlilik, kas gücü, dayanıklılık, günlük yaşam aktiviteleri ve fiziksel çevreye erişim ihtiyaçlarını farklı şekillerde etkileyebilir. Bu durum eğitim hayatında yalnızca fiziksel erişim açısından değil; derslere katılım, okul içinde hareket etme, sınavlara girme, ders materyallerine ulaşma, ulaşım, dinlenme ihtiyacı ve sosyal yaşama katılım gibi birçok alanda ek ihtiyaçlar doğurabilir.

Bu ihtiyaçların karşılanmaması, öğrencinin eğitimden geri kalmasına veya eğitim ortamından dışlanmasına neden olabilir.

Türkiye Kas Hastalıkları Derneği olarak, kas hastalığı olan bireylerin eğitim hayatında karşılaştıkları **dışlanma, ayrımcılık, erişilebilirlik sorunları ve ihtiyaçlarına uygun desteklerin sağlanmaması** gibi sorunları önemsiyor; bireylerin ve ailelerin yaşadığı sorunları dinliyor ve gerekli durumlarda ilgili kurum ve birimlere ulaşmaları konusunda destek oluyoruz.

Eğitim hakkı yasal güvence altındadır

Türkiye'de engelli bireylerin eğitim hakkına ilişkin önemli yasal düzenlemeler bulunmaktadır.

5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun, engelliliğe dayalı doğrudan ve dolaylı ayrımcılığı yasaklamakta; eşitliğin sağlanması ve ayrımcılığın ortadan kaldırılması için gerekli makul düzenlemelerin yapılmasını öngörmektedir. Kanunun 15. maddesinde ise hiçbir gerekçeyle engellilerin eğitim almasının engellenemeyeceği ve engelli bireylerin eğitimden ayrımcılık yapılmaksızın yararlandırılması gerektiği açıkça belirtilmektedir.

Türkiye'nin taraf olduğu **Birleşmiş Milletler Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme'nin 24. maddesi** ise engelli bireylerin ayrımcılık olmaksızın ve fırsat eşitliği temelinde kapsayıcı bir eğitim sistemine erişme hakkını güvence altına almaktadır. Sözleşme kapsamında eğitim ortamlarının erişilebilir olması ve bireysel ihtiyaçlara uygun gerekli destek ve düzenlemelerin sağlanması kapsayıcı eğitimin önemli unsurları arasında değerlendirilmektedir.

Eğitim hayatında hangi sorunlarla karşılaşılabilir?

Kas hastalığı olan öğrencilerin yaşadığı sorunlar kişiden kişiye değişebilir.

- Okul binasına, sınıflara, laboratuvarlara, spor alanlarına veya diğer ortak alanlara fiziksel erişimde güçlük yaşanması,
- Asansör, rampa, uygun tuvalet veya erişilebilir ulaşım imkânlarının bulunmaması,
- Sınıfın öğrencinin fiziksel ihtiyaçlarına uygun olmayan bir katta veya alanda bulunması,
- Uzun süre aynı pozisyonda oturmanın veya okul içerisinde uzun mesafeler yürümenin öğrenciyi zorlaması,
- Yorgunluk veya fiziksel kapasite nedeniyle derslere ve okul etkinliklerine diğer öğrencilerle aynı koşullarda katılım sağlanamaması,
- Sağlık kontrolleri veya hastalıkla ilişkili nedenlerle oluşan devamsızlıkların eğitim sürecini olumsuz etkilemesi,

- Sınavlarda öğrencinin fiziksel ihtiyaçlarının dikkate alınmaması,
- Yazılı sınavlarda veya ders etkinliklerinde öğrencinin kullandığı yardımcı cihaz ya da araçların kullanımına ilişkin sorunlar,
- Okul servisine veya toplu taşımaya erişimde yaşanan güçlükler,
- Öğretmenlerin, okul yönetiminin veya diğer öğrencilerin kas hastalığı hakkında yeterli bilgiye sahip olmaması,
- “Yapamaz”, “katılamaz” veya “başaramaz” gibi önyargılar nedeniyle öğrencinin eğitim ve sosyal etkinliklerden uzak tutulması,
- Beden eğitimi, gezi, sosyal etkinlik, kulüp faaliyetleri veya okul dışı etkinliklere katılımın öğrencinin ihtiyaçlarına uygun biçimde düzenlenmemesi,
- Öğrencinin fiziksel ihtiyaçlarının sürekli olarak açıklamak veya savunmak zorunda bırakılması,
- Engellilik nedeniyle farklı muameleye maruz kalma, dışlanma veya ayrımcılık yaşanması

eğitim hakkının etkin biçimde kullanılmasının önünde engel oluşturabilir.

Burada önemli olan, öğrencinin yalnızca **okula katılımı değil, eğitim ortamına gerçekten ve eşit biçimde katılabilmesidir.**

Kas hastalığı olan öğrenciler için neden bireysel değerlendirme önemlidir?

Kas hastalıkları kendi içinde oldukça farklı seyir gösterebilir. Aynı tanıya sahip iki öğrencinin dahi hareketlilik, dayanıklılık, günlük yaşam aktiviteleri, ulaşım, dinlenme ve eğitim ortamındaki destek ihtiyaçları birbirinden farklı olabilir.

Bu nedenle öğrencinin yalnızca tanısına veya engellilik oranına bakılarak karar verilmesi yerine, **eğitim ortamında hangi engellerle karşılaştığının ve hangi desteğe ihtiyaç duyduğunun bireysel olarak değerlendirilmesi** önemlidir.

Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Komitesi de kapsayıcı eğitimin; öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarının dikkate alınmasını, eğitim ortamındaki engellerin kaldırılmasını ve gerekli desteklerin sağlanmasını gerektirdiğini vurgulamaktadır.

Sorun yaşadığınızda ne yapabilirsiniz?

Çocuğunuzun veya kendinizin eğitim hayatında engellilik nedeniyle bir sorun yaşadığını düşünüyorsanız, yaşanan durumu mümkün olduğunca açık biçimde kayıt altına almak önemlidir.

Örneğin;

- Sorunun ne zaman ve nerede yaşandığını,
- Hangi kişi veya kurumla görüşüldüğünü,
- Talebinizin ne olduğunu,
- Size verilen cevabı,
- Varsa yazılı başvuru ve cevapları,
- Öğrencinin eğitimine veya okul yaşamına nasıl etki ettiğini

belirlemek, sonraki başvuruların daha sağlıklı yürütülmesine yardımcı olabilir.

Gerektiğinde okul yönetimi, rehberlik ve araştırma merkezleri (RAM), il/ilçe milli eğitim müdürlükleri, üniversitelerin ilgili birimleri veya diğer yetkili kurumlarla iletişime geçilmesi gerekebilir.

Türkiye Kas Hastalıkları Derneği Sosyal Hizmet Birimi Yanınızda

Eğitim hayatında yaşadığınız sorunun **ayrımcılık, dışlanma, erişilebilirlik, eğitim ortamının düzenlenmesi, sınavlar, ulaşım, okul yönetimiyle iletişim veya başka bir konu** ile ilgili olması fark etmeksizin, yaşadığınız durumu bizimle paylaşabilirsiniz.

Türkiye Kas Hastalıkları Derneği Sosyal Hizmet Birimi olarak;

- Yaşadığınız sorunu dinliyor,
- Eğitim hakkınız açısından mevcut durumu birlikte değerlendiriyor,
- İhtiyaç duyulan durumlarda ilgili kurum ve birimlere yönlendirme konusunda destek oluyor,
- Başvurulabilecek mekanizmalar konusunda bilgilendirme yapıyor,
- Kas hastalığı olan bireylerin eğitim hayatında karşılaştığı sorunların görünür hale gelmesine katkı sağlamayı amaçlıyoruz.

Yaşadığınız sorun yalnızca sizin yaşadığınız kişisel bir problem olmayabilir. Eğitim ortamındaki bir uygulamanın erişilebilir olmaması veya ihtiyaçlarınıza uygun düzenlemenin yapılmaması, eğitim hakkınıza erişiminiz açısından değerlendirilmesi gereken bir durum olabilir.

Bir sorun yaşıyorsanız bizimle iletişime geçin

Eğitim hayatınızda veya çocuğunuzun eğitim sürecinde dışlanma, ayrımcılık, erişim problemi ya da ihtiyaçlarınıza uygun desteğin sağlanmaması gibi bir sorun yaşıyorsanız, Türkiye Kas Hastalıkları Derneği Sosyal Hizmet Birimi'ne başvurabilirsiniz.

Danışmanlık için Sosyal Hizmet Birimize Ulaşın – [0 212 663 86 86](tel:02126638686)